

Sociale innovatie voor ZZP-ers

Anders samenwerken, anders organiseren. Dat klinkt onderhand wel bekend. Maar, wat nou als je een zelfstandige zonder personeel bent? Nederland kent een groeiend aantal éénpitters in de zakelijke dienstverlening voor wie kennisdelen en innoveren van even groot belang is als voor het grootbedrijf. Organisatieadviseurs Etiënne Schoenmakers en Piet Verdult uit West-Brabant kwamen op het idee om een Kennisknooppunt (KKP) voor self-employed zakelijke dienstverleners op te richten. En werden vervolgens overstelpt met reacties.

Het West-Brabantse Huijbergen, fraai gelegen in de weilanden en bossen nabij Bergen op Zoom, is nu niet onmiddellijk de locatie waar je aan denkt wanneer iemand 'grote concentratie zakelijke dienstverleners' roept. De realiteit is echter anders. Schoenmakers is directeur van ESO Management Partners, een bedrijfskundig adviesbureau voor advies en implementatie van verandertrajecten in Rotterdam. Maar, in Huijbergen heeft hij het conferentieoord de Vijverhoeve. Schoenmakers kreeg contact met Verdult die al een tijd rondliep met het idee om een samenwerkingsverband van adviseurs in de regio op te richten.

Dik gezaaid

Etiënne Schoenmakers: "In het Westen van Brabant blijken erg veel zelfstandige adviseurs gevestigd te zijn. Ze hebben hun opdrachtgevers in de randstad of in Antwerpen of Brussel, maar zelf zoeken ze vaak het platteland op om te wonen. De behoefte aan ruimte of een plek om je terug te trekken om rustig na te denken is iets dat veel ZZP-ers in de zakelijke dienstverlening hebben."

Schoenmakers en Verdult kwamen op een adressenlijst van 1.700 zakelijke dienstverleners die als ZZP-er in de regio gevestigd waren. Allemaal hoog opgeleide professionals die graag kennis uit zouden willen wisselen, maar geen idee hadden met wie dat dan zou moeten. Etiënne Schoenmakers: "Op de mailing in Zeeland en West-Brabant van 1.700 adressen, reageerden 230 adviseurs. Bij de eerste kennismakingsbijeenkomst in augustus zijn er daar 45 van gekomen." De eerste bijeenkomst ging heel algemeen over het thema kennisdelen.

"Er kwam een hele diversiteit aan mensen op af. Financiële adviseurs, juridisch adviseurs, ICT-ers, technici, grafisch ontwerpers en HRM-adviseurs," vertelt Schoenmakers vanuit de historische boerderij de Vijverhoeve. "Het zijn allemaal mensen die een klankbord missen, die ergens bij willen horen en toch zelfstandig willen blijven." Een samenwerkingsmodel opzetten voor ZZP-ers was een van de uitgangspunten. Volgens Schoenmakers hebben opdrachtgevers daar ook voordeel van. "ZZP-ers zijn kwetsbaar. Wanneer ze samen met een ander een opdracht kunnen doen of iemand achter de hand hebben, verstevigt dat hun positie. Het zoeken was echter naar een vorm die daar recht aan zou doen, evenals aan de behoefte aan zelfstandigheid."

Achterstand

In november volgde een tweede bijeenkomst die met opzet heel systematisch gehouden werd. Etiënne Schoenmakers: "We hebben aan de hand van een aantal stellingen die we met de groep bespraken, bepaald wat het samenwerkingsverband zou moeten zijn en doen. Zo bleek er sterke behoefte aan een kwaliteitskeurmerk, een gedragscode en een rechtsvorm." De diverse werkgroepen zijn aan de slag gegaan met als gevolg de officiële oprichting van het Kennisknooppunt. Van grote waarde was de expertise van de IT-ers. Schoenmakers: "Niet alleen hebben zij een site gecreëerd waarop de acht kennisgroepen ieder een eigen community plek hebben, ze hebben ook een netwerkAtlas gemaakt die de relaties tussen alle adviseurs in beeld bracht."

Inmiddels komen de leden van het snel groeiende KKP tweewekelijks bijeen voor een ontbijtsessie en vier keer per jaar een hele zaterdag. Tot de regio beperkt zich de belangstelling al helemaal niet meer. Schoenmakers trekt ook adviseurs uit de randstad en Vlaanderen naar West-Brabant en sluit de oprichting van andere regionale KKP-netwerken niet uit. Hij wijst op onderzoekscijfers van Eurostat en de OESO: "Nederland behoort tot de Europese top 3 voor wat betreft de werkgelegenheid in zakelijke dienstverlening. En 98% van de beroepsuitoefenaren in ons land werkt in een bedrijf dat minder dan zeven medewerkers heeft."

Met zoveel zelfstandige professionals zou er het nodige aan kennisdeling moeten plaatsvinden. Schoenmakers: "Nederland Kennisland? Was het maar waar. Zodra wij Nederlanders eenmaal gaan werken, daalt het aanbod van scholing en training dramatisch. Qua scholingsinspanningen behoren wij tot de achterhoede van de OESO-landen. Zwitserland en de Scandinavische landen geven een factor vier tot vijf meer uit aan scholing. Kortom, wij zijn hét Europese land van de ZZP-ers in de zakelijke dienstverlening, maar op het gebied van leren en kennisdelen lopen we sterk achter. We zijn nu begonnen met regelmatige bijeenkomsten, maar er liggen ook plannen voor een congres. Het Kennisknooppunt is een voorbeeld van sociale innovatie. Wij streven een alternatieve vorm van samenwerken voor zelfstandigen na. En het werd hoog tijd dat er wat gebeurde op dit terrein."